

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők. Bementetlen levelek csak smert kezektől fogadtatnak el. — Keziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 K.
Félévre . . . 4 K.
Negyedévre . . . 2 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Hirdetési díjak

a legolcsóbban számítottak. Többszöri beiktatásnál külön árkedvezmény. Hivatalos hirdetések díja: 100 szóig 4 K 14 fill., minden további megkezdett 100 szó után 2 K-val több.

Nyitlétér

soroként 40 fillér.

Kiadóhivatal:

n Létz János és Társa könyvnyomdája
Gyergyó-Szentmiklóson.

Felolós szerkesztő:

Kálmán István.

Társszerkesztők:

Imest János, Józsa Sándor, Puskás Jenő, Vértes Lajos.

Előfizetési pénzek és hirdetési díjak a kiadóhivatalhoz küldendők.

Olvasóinkhoz.

Vége felé közeledik az évnek utolsó, de lapunknak első negyede.

Végtelenül rövid idő, igaz, egy lapnak életében, de talán mégis elegendő arra, hogy valaki megismerkedhessen egy a miénkhez hasonló vidéki lap ezéjával, melyet szolgálni, irányával, melyet követni s a célhoz vezető uttal, melyen haladni kíván.

Első felhívásunkban kifejtett programunk mellett hűségesen kitartani ezen rövid idő alatt is mindig kötelességünknek tartottuk s a közönségnek tett ígéreteinket beváltani törekedtünk.

Volt részünk a nehézséget okozni törekvő gáncsolásokban, az elkedvetlenítésre számított ócsárlás- és kicsinylésben s nem hiányzott ezeknek az ellenkezője sem, de mi nem tekintve sem jobbra, sem balra, haladtunk az általunk kibontott zászló után, úgy vélekedve, hogy a nagyközönség is helyesnek és jónak találta az általunk követett utat, legalább erre lehetett következtetni előfizetőinknek aránylag igen tekintélyes számából.

Ép ezért kerülve a hangzatos frázisokat ez alkalommal sem tehetünk egyéb ígéretet, mint hogy a helyesnek bizonyult iránytól a jövőben sem fogunk eltérni egy hajszálnyira sem.

Általában megnyugtathatjuk t. olvasóinkat — a lap jövőben is marad annak és olyannak, a mi és milyen volt eddig: Gyergyó érdekeinek egy nyilvános organuma.

Bizalommal fordulunk tehát t. olvasóinkhoz s kérjük, hogy a jövő évnegyedre az előfizetést idejében megújítani szives-

kedjenek, hogy a lap szétküldésében minden zavar kikerültessék s a kiadóhivatal is magát tájékozhassa.

Előfizetési árak maradnak a régiék:

Negyed évre 2 K.
Félévre 4 K.
Egész évre 8 K.
Külföldre egész évre 10 K.

Azon tisztelt olvasóinkat pedig, kik ez évnegyedre az előfizetssel még hátrálékban vannak, tisztelettel felkérjük, hogy a 2 K-nyi összeget a kiadóhivatal által a „Gyergyó” egyik előbbi számához mellékelt utalványlapon megküldeni sziveskedjenek, a mire azért is szükség van, mert minden évnegyedben elszámolás van az intézőbizottság és kiadóhivatal között.

T. olvasóink további jóindulatába ajánlva lapunkat, maradunk,

kiváló tisztelettel

a „Gyergyó”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Székely válság.

Megrendült az anyagi élet egykor erős talaja a jóra való derék székely nép lábai alatt. Ezt a szomorú valóságot ismeri már hazánk minden igaz magyar, hazatiasan gondolkozó, s a mindennapiság vonalán felül emelkedő polgára. Mély aggodalom sötét boruja homályosítja be a jobbak, nagyobbak, vezetők hazaszeretetet meleg érzésétől hangosan dobogó kebelét: mi vár e népre, mely 15 hosszú századon át magvát, előre tolt élő védbástyáját képezte Attila, Árpád, Szent István birodalmának, ha segítő, támogató hatalmas kezek a rémes si-

etséggel közelgő veszedelem elhárítására idejekorán akcióba lépni nem fognak?!

Bizony, bizony jó lesz sietni a mentőkészülékek előszedésével, mert a nagy székely katasztrófa közeledését jelző előjelek már mutatkoznak, a nyomor rideg hirnökei már is megérkeztek, s gyilkos működésüket érzik is a szegényebb osztály.

Sok példát hozhatnánk fel a kimondott keserű valóság bizonyítására, de elég lesz ez alkalommal, ha csupán egy igen nevezetes pontnál állapodunk meg, rámutatván a helyzetre s azon ösvényre is kapcsolatosan, mely türethető állapot teremtése felé jóakarattal mellett sokakat elvezérelhetne.

Azok a régi előkelő 48/49. évi szabadságharcos honvédek, kik a forradalom ezer halált osztó viharai között küzdöttek a magyar hazáért, legtöbben katonai iskolában tanulván megelőzőleg, dacára annak, hogy született székelyek s a nagy szabadságharc után talán német embert sem láttak: mégis ma, 50 év után is s pedig itt a Székelyföldön németül számolnak. S midőn esodálkozva kérdezzük mi unokák, hogyan lehet ez, hogyan tehet ilyet egy 48-as székely honvéd: erős, megdönthetetlen érvekkel igazolják, hogy ők gyermekkorukban németül megtanulták s azt a évajmal évajt stb. csak a sir fogja kivenni elméjükből.

Ime! az iskola megtette hatását a fiatalra a multban, éppen így megteszi napjainkban is s meg fogja tenni mindig az idők végéig. Biz úgy van az: a mely székely fiú iskolába járt, ott megtanult írni, olvasni, számolni stb., az bárhová mehet, mert abból a míg él, soha román, vagy más nemzetiséghez tartozó nem válhatik.

A „GYERGYÓ” TÁRCZÁJA.

Szeretni hön, szeretni forrón. . .

Szeretni hön, szeretni forrón,
Egyszer csupán s egyet lehet,
A többi mind csak esalfa álom
Egy boldog, édes mult felett!

Szerettem forrón én is egykor
Egy viruló kis rózsátót,
Emlékeit még most is őrzöm,
Ma is hiven szeretem őt.

Csak azt fáj látnom, hogy elhervadt
Az egykor oly szép rózsaaág,
Hogy az enyészet vas kezével
Téged is megölt — kis virág!

—y—n.

A mit a szellem beszél. . .

— Irta: Gencsy Zoltán. —

Van egy ház ott a kis város szélén. Békesség tanyája és hogy kihalt belőle az élet! Mäskor, ha közeledtem felé, örömköny ült a szemembe. Tudtam, hogy benne vigság, öröm vár rám, mert azoknak mosolygó arca és ölelő karja fogadott, kik szerettek engem. És most?! Sötétség, szomorúság, bánat van falain és azoknak arcán, kik még benne lakoznak. A viszontlátás eddigi öröme helyett fájó érzés nyilalik át a szívemen. Apa, testvér, a testvér hitvese, mind elhagyták a csendes házat és elhagytak minket is örökre. A sok szenvedésnek, melylyel az élettől megváltak, tanuja e ház s

mintha látnám arcán, hogy neki is nagyon fáj a sok temetés.

Szerettem ezt a csendes házat.

Falai között annyi bus gondolat születik agyamban, hogy szeretnék menekülni tőle, és mégis úgy megköt valami, hogy ott a legjobb nekem. Egyedül itt jó, hol föl pattant előttem az élet tudatának titka, a hol szerettek és e szeretetben kezdettem érezni, hogy vagyok én is. . .

Csakhogy az élet valósága olyan rettenetes!

Gondolkozva a multon, szédülök, kábul a fejem s forrongva egyik végzetes gondolat kergeti a másikat és hiába nyugszom meg ezen vagy azon. Előmbe áll a vég, az elmulás gondolata és e gondolatok között sötét, földig érő fátyolában, hideg areczal és hideg kezekkel, néma csendben előmbe jön fekete szárnyain a szellem, egy titokzatos lény, ki rettenetes és mégis vonzó, büszke és mégis szelid és én beszéltem vele.

— Ki vagy és miért kerestél fel engem; ne zavard gondolataimat, mikor azoknál van, kik szerettek, de elhagytak engem. Hagyj magamra, én most náluk vagyok a tulvilágon!

— És én onnan jövök. Én a halál angyala vagyok!

— Te a halál angyala vagy? De higgyek-e szemeimnek! Ha az vagy, jőjj közelebb, kérlek, leborulok előtted, csak egy szót mondj nekem, hogy mit tudsz, mi van velük a tulvilágon, az ártatlan testvérral, az apával, kinek vére folyt a hazáért és mi van a költő lángszellemével, mely csak kigyult s tüzével e földön megölte őt?

— Te nagyot merészelsz ember, ki hatolt be közületek eddig az elmulás titkaiba, ki tudta

még csak megközelíteni is e titkot, nevez meg egyet és én felelek neked. . .

— Zsarnok vagy te is angyal, épen úgy mint a halál, melyet képviselsz! Kegyetlen, dölyfös és igazságtalan vagy, ha nincs egy enyhítő szavad válaszul nekem!

— Te nem tudod mit beszélsz, ifju ember. Te nem tudod, hogy én a szeretet szolgája vagyok!

— Szeretet!? Nevetséges, te, ki elrablod a gyermeket anyja kebeléről, a hitvest hitvese oldalára mellől, te, a ki gyilkolsz méreggel, vassal s kaczagod a bömbölő ágyusztót és tánczolsz az elesettek csontjain; te a ki vérral fested be a tavasz virágait, te vagy a szeretet?

— Igen, a szeretet vagyok. De én vagyok az igazság szolgája is! . . .

— Ne üzz gunyt belőlem igazság szolgája te; hát miért engeditek, hogy rablók és tolvajok hatalmaskodjanak, árulók mellére keresztet tűzenek s a bűnnek oltárt emeljenek az emberek?!

— És mondd csak ember, ha e földi lét után egykor majd megmutatom a te elrabolt szereteteidet boldog honukban, ha te is majd nevetve fogsz onnan gondolni e világ gyöttrődéseire; ha mindenki feltalálta azokat, a kiket szeret és soha többé el nem kell válnia tőlük, ha eljött a nagy jutalmazás és a nagy megtorlás s ezt tudni és érezni fogod, vajjon fogsz-e akkor is káromolni engem?

— Nagy lsten! . . de hát mi vagy te halál, hogy így tudsz és mersz beszélni velem?

— Egy porszem, csak egy porszem annak hatalmából, kinek nagy nevét kiejtéd és a kit imádnak az emberek. . .

Ámde a ki az ismeretek alapelemeiben sem jártas, az olyan s kiválóan annak utódja, mint a viasz hajlik a viszonyok hatása alatt. — Innen fejthető meg azon állapot, hogy némelyek pl. Romániában igen hamar kivetkőznek magyarságukból, mások ellenben utódaikban is sokáig megmaradnak annak, a minnek születtek.

Ezeket a megczáfolhatatlan tényigazságokat jónak láttuk itt napirendre hozni, a mai válságos időben, mert a beütött nyomor első sorban úgy látszik épen itt a fókuszánál támadta meg a székelyek életét.

Elszomorító nagy mennyiségben voltak kénytelenek a székely községek iskoláinak vezetői t. i. a tanköteles gyermekek közül az iskolába járás alól felmenteni a teljes szegénység czimén. „Uraim! mondja sok szegény székely: szívesen adnám gyermekemet iskolába, ámde sokan vannak szegényké s hálát adok Istennek, ha szükösön a mindennapi eledelt kiszerezhetem, meleg ruhára nem jut, nem küldhetem tanulni őket.

A tankötelesek egy része tehát a most uralkodó nyomor miatt iskolázás nélkül marad s ez Moldva szomszédságában egy egész veszedelmet rejt magában.

Egy másik szívet rázó kegyetlen jele a növekedő nyomornak, hogy a népiskola növendékei között számosan akadnak naponként — mint a tanítók jelentik — kik tanítás alatt szomorúak, esüggedtek, figyelmetlenek, mert vacsorára akárhányszor darab máltát kapnak, reggelre épen semmit, délre pedig édes anyjuk egy-egy marék borsót nyom zsebükbe, hogy az iskola fütőjén süssék meg délebedre. Vannak, kik éhségükben sirva fakadnak tanítási óra alatt s a tanítónak magának is kiesik könnye a szegény sorsüldözött gyermek nehéz helyzete felett. Ez az idők elszomorító jele.

Megnehezült az idők járása az egykori boldog székely nép egén. Itt a szó már nem sokat ér. Itt tenni kell s pedig hamar kell tenni. Minden nap erősödik a nyomasztó helyzet. A magyar kormány hazafias érzéssel kíván hozzájárulni a baj enyhítéséhez. Ámde a társadalomnak is kötelességei vannak és lesznek itten.

Nemes szívek, kik a hazáért s az emberiségért lelkesedni tudnak s kik Istenért is készek jó állapotukban áldozatot hozni — hála Istennek még napjainkban is akadnak. Ezekhez a nemes lelkekhez szólunk őszintén, bizalommal s egyre kérjük őket s nevezetesen a jobbmodu családokat: kegyeskedjenek községekként felajánlani az illető község tanítójának, hogy készek pl. egy héten 1—2 stb. napon délebeddel ellátni az iskola egy-egy szegény tanulóját, hogy az éhség miatt legalább ne legyen kénytelen az a szegény teremtes a tanulásban hátramaradni. A hol 5—6 személy étkezik, ott még egy kicsike részére is fog maradni annyi, hogy azzal ama kijelölt szegény gyermeket ki lehessen elégteleni.

Istennek adja, ki a szegénynek ad. Embertársam, kit Isten kiemelt és megmentett a mai inséges idő sanyarusága alól, tárd ki érző szívedet, nyujtsd ki könyvedet törölő kezeidet a szegény népiskolás tanuló felé. Láss el egyet bár hetenként pár napon legalább meleg étellel. Minden ember ki van téve a sors szeszélyének, de Isten előtt e jócselekedeted töké lesz, melynek kamatait látandod, vagy gyermeked Isten jutalmában késő időkben talán, de bizonyosan élvezni fogja.

Józsa Sándor.

„Gyergyó-Szentmiklós és a magyar ipar.“

Lapunk egyik közelebbi számában közöltük, miszerint a f. évi november 19-én megtartott községi képviselőtestületi ülés helyeslőleg vette tudomásul a villamos világítás előkészítésére kiküldött bizottságnak, a berendezési tár-

gyak beszerzése tárgyában tett jelentését, sőt egy felmerült interpelláció következtében a bizottság tagjainak körültekintő eljárásukért — jegyzőkönyvi köszönetet is szavazott.

A „Magyarország“ f. hó 6-iki számának közgazdasági rovatában, a fenti czim alatt, a kiküldött bizottságot hevesen megtámadva, azt hazafiatlansággal és a magyar ipar mellőzésével vádolja. Ezen cikket a „Csiki Lapok“ kivonatilag közölvén, az érdeklőket felszólítja a „valószínűleg tévedésen alapuló“ cikk megczáfolására.

Jóllehet a „Magyarország“ támadó cikkére a czáfolat ugyanannak f. hó 11-iki számában megjelent: a kiküldött bizottság a „Csiki Lapok“ közvetlen felhívása folytán, eljárását ismertette, a felhozott támadásokat — a következőkben kivonatilag közölt jelentésében — megczáfolja.

A „Csiki Lapok“ f. hó 11-iki számában „Gyergyó-Szentmiklós és a magyar ipar“ hangzatos czimen megjelent és a „Magyarország“ f. hó 6-iki számából átvett cikk alólítottakat, mint Gyergyó-Szentmiklós, képviselőtestülete által a villamos világítás gépezeti berendezéseinek beszerzésére kiküldött tagjait hazafiatlansággal és a kritikus helyzetben sanyalódó magyar ipar teljes mellőzésével vádol. Jóllehet a „Magyarország“ támadását, annak 293-ik számában, illetékes helyről megczáfolják és azt teljes értékére szálítják le: az olvasó-közönség véleményének megnyugtatósául — és nem mosakodás céljából — válasz nélkül mi sem hagyhatjuk ezen ismert forrásból eredő, valótlanossággal telített cikket.

A kiküldött bizottság fontos megbízatásának tudatában, budapesti tartózkodása alatt a legmesszebb menő körültekintéssel járt el. Kapott utasításai alapján első sorban is a „Ganz és Társa“ czéggel, később a „Helios“ zsolnai, Graepel, Nicholson, Langfelder és végül „Siemens és Halske“ budapesti czégekkel tárgyal. A már előzőleg, valamint budapesti tartózkodása alatt pótlólag beérkezett ajánlatokat, nemcsak saját szakértőjével, hanem Budapesten felkért szakértőkkel is felülvizsgáltatta; az egyes czégek megbízhatósága, valamint teljesítő képességeire nézve alapos információkat szerzett. Be és csak azután — egyhangulag — döntött a szerződés megkötése tárgyában.

A bizottság, a szakértők véleménye alapján, nagyjából már előzetesen állást foglalt a beszerzendő — és az adott viszonyok között leghelyesebbnek elismert — berendezésekre nézve; ezek pedig: minél kisebb fordulatszámmal bíró fekvő gőzgépek; 45 kilovoltampéres forgóáramu generatorok, melyek arányosan csekély fordulatszám mellett legfennebb 2000 Volt feszültségű áramot szolgáltatassanak és a fázistolódásból eredő veszteség lehető legkisebb legyen; a köz- és magánvilágítás részére elkülönített vezetékhalozat. Ezen kívánalmak helyességét és előnyeit az összes érintkezésben állott gyárak vezető emberei elismerték; de ezeknek megfelelő ajánlatot, a rendelkezésre álló összeg keretén belül, csakis azon czégek tettek, kikkel a szerződés meg is kötött. A többiek, valószínűleg azért, mert a kívánt géptípusokkal nem rendelkeznek, hogy az általuk ajánlott, de nekünk meg nem felelő típusokat előtérbe helyezték, az általunk kívánt berendezésekért oly magas árakat követeltek, hogy abba belemennünk semmi körülmények között nem lehetett.

A bizottságot terhes feladatának megoldásában, egy a véletlennel tulajdonítható körülmény segítette, és bírta reá, hogy az ismert czégekkel kössön szerződést. Ugyanis tárgyalása során azon helyzetbe jutott, hogy tanuja lehetett egy 400,000 koronába kerülő központi villamtelep szállítására vonatkozó szerződésnek, egy oly népes alföldi város részéről, melynek eddigi villamtelepét 1898-ban, tehát csak 3 év előtt, egy a magyarságot fennhangon hirdető czég létesítette! Ha azon 1898-ban létesített villamtelep a reá fordított drága pénzért úgy lett megszerkesztve, hogy azt már 3 év után, más czéggel teljesen újra kell csináltatni: nem-e juthatott volna Gyergyó-

Szentmiklós szintén azon helyzetbe, hogy a nagy áldozattal létesíteni szándékolt villamtelepét a létesítést követő 3-ik évben, használhatatlansága miatt lomtárba kellett volna helyezni, vagy legjobb esetben is, mint ócska vasat és rezet, ószereseknél értékesíteni? És ha ez tényleg bekövetkeznék, vajjon ki lenne a bünbák, vajjon kire hárulna a közvélemény odiuma? Vajjon a f. cikkíró ur eljőne-e akkor, hogy fennhangoztatott pseudohazafias elveivel helyettünk a hátát tartsa??? Mi alig remélhetjük!

A kiküldött bizottságot működésében azon elv vezette, hogy Gyergyó-Szentmiklós nagyközségnek egy olyan központi villamtelepet létesítsen, mely a modern technika legújabb vívmányai alapján készülvén, a község jövő fejlődéséhez mértén, a bekövetkezendő igényeknek évtizedekig megfeleljen. Hogy ezen czélt mennyire közelítettük meg: azt a közel jövő meg fogja mutatni! Erős meggyőződésünk, hogy kitűzött célunk felé haladva, a magyar ipar érdekeit semmiben sem mellőztük; mert személyesen győződünk meg arról, hogy a Langfelder gépgyár nemcsak a fűrészbereendezéseket, hanem a gőzgépeket is saját budapesti gyárában készíti. Saját szemünkkel láttunk munkában levő gőzgépeket, köztük egy 240 lóerejű Compound-kondenzációs gőzgépet a hozzávaló 2 drb vízcsöves kazánnal, melyet gróf M. . . . A . . . nagyszabású fűrésztelepe részére készit.

A Siemens és Halske czég jóhírre az egész világon eléggé ismert; úgy tudjuk, Budapesten saját gyára is van. Ha valaki ebben kételkednék, annak azt mondhatjuk, hogy Budapesten a Váci-uton megtalálhatja; de ajánljuk, hogy odáig villamos vasuton menjen és a villamos vasuti kocsikban el ne feledjen egy táblácskát megnézni, melyet különben minden budapesti kocsiiban megtalálhat, mely táblácskán diszelegni láthatja a következő feliratot:

„A villamos berendezés Siemens és Halskétől Budapesten.“!

Ha Budapest székes fővárostól, ama többi magyarországi városokkal együtt, mint Kaposvár, Szegzárd, Szentes, Szászváros stb. stb. nem hazafiatlanság, hogy saját jól felfogott érdekében, berendezéseiket egy világhírű, Budapesten gyárteleppel bíró és így szintén magyar ipartelepnel rendelték meg, és azokkal minden tekintetben meg is vannak elégedve; vajjon miért volna épen csak Gyergyó-Szentmiklós közönségének eljárása hazafiatlanság??

Eddig a jelentés.

Mi részünkről a támadásra vonatkozó czáfolatot várva, csak gratulálhatunk a bizottságnak tapintatos eljárásáért. Ismerjük a bizottság tagjait, kiknek jelleméhez és hazafiságához a legkisebb kétely sem férhet; hiszszük, hogy megbízatásukban a legodaadóbb önzetlenséggel és körültekintéssel jártak el és reméljük, hogy működésüket nemcsak az eddigi elismerés, hanem a mindenkit kielégítő teljes siker fogja jutalmazni.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

G

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lapunk jövő száma** a karácsonyi ünnepekre való tekintetből kivételesen jövő kedden, e hó 17-én délen fog megjelenni.

— **Országos vásár.** Az idei deczemberi országos vásár nagyon csendesesen folyt le Gyergyó-Szentmiklóson. Szótlanul hajtották fel a gazdák barmaikat a vásárra s ép oly szomorúan hajtották hazafelé, mert a felhajtott nagy tömegnek alig egy csekély százaléka került eladásra, inkább cserevásár kötöttett, ez is kevés. S miután a baromvásár a belső piacra is irányadó szokott lenni, természetes, hogy ez is igen gyengén ütött be. Általában lerítt az emberek arczáról a gond a kereset- és pénzhány miatt. Miből fizeti hátrálékos adóját, miből törleszt a takarékokban, miből szerzi be a télire házinepe számára elkerülhetlen szükségletét? Bizony szomorú ünnepek előtt állunk. Gazdáink még a vásár előtt vigasztalhatták magukat, most ebbeli reményüknek is vége van. Mi lesz még tavaszig? Nem csoda, ha a vásár igen csendes volt. A

máskor áldomás közben szerzett jókedv bár egy árva kurjantásban sem tört ki. Szomorúan balagtak az emberek hazafelé pénz nélkül, a szokásos vásárlónak se hire se hamva.

— **Tüzoltók táncestélye.** A gyergyó-szentmiklósi önkényes tűzoltó-egylet 1902. január 11-én tartja meg a már szokásossá vált népies táncestélyét a helybeli község ház nagytermében. A meghívók már a napokban szét fognak küldetni.

— **Székely tanító találománya.** Ifj. Both Ferencz gyó-szárhegyi tanító, mint értesülünk, egy igen czélszerűnek ígérkező népiskolai padot talált fel. E padot a Gyergyói tanítóegylet közelebbi közgyűlésén László Dénes szárhegyi vezértanító be fogja mutatni s ugyanakkor részletesen ismerteti is. Akkor majd mi is behatóan visszatérünk e tárgyra; addig is azonban helyén levőnek láttuk, felhívni rá a közfigyelmet. — Ez adat ismét szépen bizonyítja, hogy derék tanítóink az oktatás körébe vágó ügyek tökéletesítése körül éber fürkésző szemekkel s érdeklődő buzgalommal s tevékenységgel mozognak, fáradoznak.

— **Tűz.** F. hó 8-án este 7 és 8 óra között Gyergyó-Szentmiklóson, alszegi Réthi János laktelkén tűz ütött ki. Alig 5—6 lépés távolságra 7 szalma- és szénakazal állott s ezek közül a közepén egyik kazal valószínűleg gyújtogatás következtében tüzet fogott. A helybeli önk. tűzoltóegylet két feckendővel igen hamar a helyszínén termett s rövid idő alatt a tüzet lokalizálta olyan sikerrel, hogy a többi boglyák tüzet sem fogtak.

— **Köszükséglet.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak üzletvezetősége 1902—1904. évi terméskő, kőtörmelék és faragott kő szükségletét ez évi december 28-án délig benyújtandó ajánlat útján biztosítja.

— **A pénzszerzés könnyű módja.** Gyergyó-Vasláb községben történt mult hó 24-én éjjeli 1—2 óra között, hogy ismeretlen egyének Kindra Péter házában ajtaját betörték s a mélyen alvó gazdát és nejét torkon ragadva a sötétség darzára is a deréksziját hamar megtalálták s az abban levő 282 K pénzzel együtt gyorsan tovább álltak. A gyanuba vett rovott multu egyének plane rokonságbao állanak a károsult gazdával, de — természetesen — konokul tagadnak.

— **Egy régi megfigyelés.** Egy szorgalmas ujságolvasó megfigyelte, hogy az országos meteorológiai intézetnek és Faibnak az időjós-lása, többnyire ellenkezők. Így a folyó hétre is az egyik esőt, a másik száraz hideget jelez. Bár melyik következék is be, meghülésnek ki vagyunk téve s ilyenkor jó a valódi, de csakis a valódi Réthy-féle pemetefü-czukorka.

CSARNOK.

A Sulyovszkyak.

Történeti regény Lengyelország végnapjaiból.

Irtá: **Primor.**

(4. folytatás.)

Ezen állapotokat és az ugynevezett dissidens kérdést használta fel az orosz politika, hogy Lengyelország ügyeibe avatkozzék.

A reformáció híveit nevezték dissidenseknek Lengyelországban. Ezek teljes vallászabadságot és polgári jogokat követeltek, mit az orosz segélyre támaszkodva reméltek kivinni.

Erről a lengyel országgyűlés először hallani sem akart, mely tette által határozottan maga ellen ingerlé a dissidenseket, kik között lengyelek és oroszok is számosan voltak.

Ezek most az oroszokhoz fordulnak s azok védelmét egyenesen ki is kérték.

Csak erre várt az orosz szomszéd. Azon jogalapon, hogy hitsorsosait és rokonait akarja védeni és a békét helyreállítani: az országba lép, avatlatlan kezekkel nyul bele a nemzet ügyeibe és megszentelteleníté annak jogait.

Ez ellen, valamint a dissidens kérdés elintézésére hivatott össze Radomra a confoederatio. Ide gyűltek össze tehát nemcsak a valódi

hazafiak, a kik hazájuk sorsát őszintén szívükön hordák; hanem azok is, a kik az orosz Repnin gonosz befolyása alatt állottak s elég hitványak voltak magukat orosz pénzen megvásároltatni. Sajnos, hogy ez utóbbiak többségben voltak!

Mely hazának ily romlott fiai vannak, hol az erkölcs és társadalmi rend így lesüllyed, hol a népet se föld, se tűzhely nem köti a házához: annak bukniá kell.

Valóban, semmi sem igazolja ezt oly világosan, szembeszökően, mint a szerencsétlen lengyel nemzet története.

* * *

Egy szép téli reggel négy lótól röpitett szán haladt a Radom felé vezető uton. A sebes hajtástól csakugy tajtékozott a négy szép mén. A szánban férfi ült, nagy téli bundába burkolva a hideg ellen.

Nyilsebesen haladt a szán a házsorok között, míg egy nagy emeletes ház előtt megállt. Ez volt a confoederatio gyűlőhelye.

A szánban ülő magas, erőteljes férfi gyorsan kiszállva, ruganyos léptekkel halad a gyűlésterem felé. A tágas teremben mintegy 300 ember van összegyűlve az ország különböző vidékéről, köztük nem egy gyanus orosz idegen is. Csoportokat képezve beszélgetnek, midőn felnyílik a szárnyas ajtó s belépik az ujon érkezett.

Sokan emelkednek fel üdvözölni a belépőt.

— Ah, Sulyovszky ur, épen jókor. A gyűlés mindjárt kezdődik és nagy szükség van az ily szilárd hazafiakra — szölt a lengyel nemesek egyike.

— Kevesen vagyunk itt — szölt egy másik — kik igazán szívünkön hordozzuk a haza sorsát. Nézze ön a jókora csoportot, ez mind orosz-párti. Ugy látszik kétes, vagy épen rossz kimenetele lesz tanácskozásunknak.

— Higyje el — szölt méltóságteljesen Sulyovszky — nincs oly áldozat, mit hazánkért meg ne hoznánk, de valóban el lehetünk készülvé a legvégsőre.

E közben egy csoporthoz értek a beszélgetők s a társaságba vegyültek.

Az ablak felőli csoportban is halk társalgás folyt. Ugy látszik a társaság tagjai erősen vártak valakit, mert koronkint türelmetlenül néztek ki az ablakon.

— Kaukov gróf, én nagyon tartok attól, hogy ma nem jön el Repnin s akkor felsülünk. Meg hozzá ezekkel a tüzes hazafiakkal majd meggyül a bajunk.

— Ne tarts attól Turgenjov, ismerem én Repnint, a mit ő feltesz magában, keresztül is viszi. Aztán meg majd eret vágunk e barmokon! — jegyzé meg gunyosan a megszólított.

A társalgásnak az elnök megjelenése vetett véget.

Magas termetű, idős hazafi volt az elnök, a ki erőteljes hangon szólalt meg és röviden előadván a haza ügyét, fölkérte a gyűlést meggondolt határozatra. Aztán a gyűlés megkezdődött.

A szónokok felváltva adták elő nézeteiket s különös tetszéssel fogadták Sulyovszky beszédét, ki tapintatosan fejté ki a dolgot, egyenesen megtagadja a dissidensek követelését s ezzel fejezé be beszédét: „Csak addig fog Lengyelházánk élni, míg az orosz befolyásnak semmi téren ajtót nem nyitunk.”

Beszédét egyrészt zajos helyesléssel fogadta, míg az ablak felőli csoport lassu zugásban nyilvánítá rosszalását. Összesugva aggódó pillantásokat vetettek kifelé.

Már-már elfogadta a gyűlés Sulyovszky indítványát, midőn egyszerre hangos beszélgetés és gyanus léptek zaja üt meg a tanácskozók fülét. Turgenjov gróf, a mint kitekint, felderült areczsal hangosan kiáltja fel:

— „Nem csalatkoztam, itt van Repnin!„

(Folyt. köv.)

Karácsonyi ajándéktárgyak

legnagyobb választékban kaphatók

Cziffra Ferencz és fiai
kereskedésében

Gyergyó-Szentmiklóson.

Ujdonságok

gyermekjátékokban, karácsonyfadiszekben.

Elismert kitünő minőségű

**Bonbonok, theasütemények,
déli gyümölcsök.**

*Valódi Kina-theák. Eredeti Japán-
maikái rumok.*

Legujabb

Képes könyvek

kaptaók

Létz János és Társánál

Gyergyó-Szentmiklóson.

Szám 9840—1901. tlkvi.

Hirdetmény.

Alólirt kir. telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gyergyó-Csomafalva község telekkönyvi arányosítás általi szabályozás következtében az 1889. évi 12579. számú I. M. rendelet értelmében átalakítottak és ezzel egvidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. 1889. XXXIII. és 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényekben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E czélból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás Gyergyó-Csomafalva községben 1902. évi január hó 21-én d. e. 8 órakor veszi kezdetét és következő napjain folytatni fog.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mivel a telekkönyvek végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásaikat, jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírást az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. §§. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7., 9. §§. értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átírástó tikkvi tulajdonos az átírázás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték leengedési kedvezménytől is elesnek és végül:

4. mindazok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy

megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilváníttása végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentességi kedvezménytől elesnek.

A kir. járásbíró, mint tlkvi hatóságtól.

Gyergyó-Szentmiklós, 1901. évi november hó 28-án.

Dr. Bényey,
kir. eljárásbíró.

Szám 13092—1901.

II. ai.

Pályázati hirdetmény.

A törvényhatósági választott tisztviselők megbízatása a folyó év végével lejárván, az 1886. évi XXI. t-cz. rendelkezései szerint, az általános tisztújítás az év vége előtt, még ezen hónapban meg fog ejtetni.

Ennélfogva a kormányzatomra bizott Csikvármegye központi és járási hatóságainál üresedésbe jövő **összes** — választás utján betöltendő — **állásokra** pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t-cz. követelményeinek megfelelően felszerelt folyamodványukat hozzám legkésőbb **f. hó 21-ike délutáni 5 óráig** annál bizonyosabban nyujtsák be, minthogy az ezután beérkezett pályázatok, mint elkésették hivatalból visszautasíttatnak.

Csik-Szeredán, 1901. évi deczember hó 4-én.

Mikó Bálint,
főispán.

801/1901. szám vh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csik-szeredai kir. törvényszék 1901. évi 7478. számú végzése folytán Békási kereskedelmi hitelintézet végrehajtató Kotta János, Kotta Simon és Kindea János békási lakosok végrehajtást szenvedettek ellen 140 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1192 koronára becsült szarvasmarhák, lovakból álló ingóságokra a Gyó-Sztmiklói kir. járásbíró, V. 659/2—1901. sz. végzésével a további eljárás ehrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Békás község házában leendő megtartása határidőül 1901. évi deczember hó 30-ik napjának d. e. 11 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt ingók a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulaszták, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számíttatik.

Kelt Gy.-Sztmiklós, 1901. évi deczember hó 8. napján.

Kalmár Ignác,
kir. bírósági végrehajtó.

Faeladási hirdetmény.

Melylyel közhírré teszszük, hogy Gyó-Tekerőpatak község, mint közbirtokosnak az 1901. évi vágterületből arányrésze szerint jutott s az „Oltánsarki“ vágterületben lévő 12—68 czm. vastag 1030 m³ tartalmazó 2044 drb lábbon álló műszaki célra alkalmas fenyőfatörzs 3005 korona kikiáltási árban 1901. évi deczember 27-én délelőtt 9 órakor nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Ugyanakkor fog eladatni az 1900. évi „Oltánsarki“ vágterületben fenmaradt és a közbirtokosság tulajdonát képező 145 drb kereskedelmi célra alkalmas fenyőfa is 550 K kikiáltási árban szintén nyilvános szóbeli árverésen.

Mindkét árverésre vonatkozó részletes árverési feltételek a községi jegyző irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Gyergyó-Tekerőpatakon, 1901. decz. 9.

Sylvester Albert, Főrika András,
községi jegyző, községi bíró.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az idei szüretelés alkalmával kitünő minőségű borokat sikerült jutányos áron beszereznem, — minélfogva

borárjegyzékemet

alábbi előnyárakban állapithattam meg:

Helyiségemben, vízzel együtt literenként:

Idei edes bor	46 kr.
Idei ujbör	50 „
Ó-bör 2 éves	60 „
Uzv. dr. Pálffyné-féle Rizling	80 „

Házhoz hordva literenként:

Idei edes bor	32 kr.
Idei ujbör	34 „
Ó-bör, 2 éves	44 „
Uzv. dr. Pálffyné-féle Rizling	60 „

Tisztelettel

Miklós János,

vendéglős.

Gyó-Szentmiklós, a régi nyomdahelyiségben.

A közelgő karácsony alkalmával ajánljuk a t. közönség szives figyelmébe

Karácsonyfa-diszkekkel

dusan berendezett raktárunkat.

Ajánljuk frissen érkezett legjobb minőségű

Csokoládé és Szalon-czukorkáinkat,

továbbá: *friss francia mandola, datolya, czukrozott gyümölcs és Malaga-szőlőt.*

A t. közönség figyelmét felhívjuk kitünő minőségű Thea, Thea-sütemény Rum-különlegességek és finom Liköreinkre.

Rahtáron tartjuk a Réthy-féle *Pemetefü-czukorkát*, mely eredeti esomagolásban 60 fillérért kapható.

Kiváló tisztelettel

Lázár J. István és Gerő

Gyergyó-Szentmiklós.

Borszéki borvíz üvegenként 10 fillér.

Van szerencsénk a t. közönség szives tudomására hozni: miszerint a közelgő karácsonyi idényre üzletünket dusan berendeztük mindenféle

Gyermekjátékok, Karácsonyfa-diszkek, Diszmuáruk és Ajándéktárgyakkal.

Állandó raktárt tartunk francia datolya, Malaga-szöllő, csemege-czukorkák, legfinomabb Rumok és Teákból. Ajánlunk valódi francia és kitünő házilag készített hazai Mustárt.

Különösen felhívjuk a t. fogyasztó közönség becses figyelmét tisztán kezelt

erdélyi hegyi ó-borainkra,

kedvező szüretezés lévén, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy literenként 28, 30, 35 kr-ért igen jó asztali, 40, 45, 50 kr-ért kitünő **pecsenye-borokat** hozunk forgalomba. 56 liter vételnél 4 frttal olcsóbb.

Kiváló tisztelettel

Vákár Fivérek.

ADRIA, EMKE, Princess Myll
stb. stb. fehér, csontszinü és szines

levélpapír
diszes dobozokban minden alakban, nagy választékban.

Családi diszdozok

igen diszes kivitelü és berendezési nagyobb fajta dobozok, különféle szinü és alaku levélpapír, levelezőlap és boritékkal.

Diófa-dobozok

finom kivitelü, kulcsos zárral, a fedélen diszes kézi festményvel, legfinomabb levélpapírral és boritékkal.

Bébé-dobozok.

Képes levelezőlap-

albumok,

emlékkönyvek,

fém-tintatartók,

képeskönyvek

stb. stb. stb.

karácsonyi

ajándék

tárgyak kaphatók.

Létz János és Társa

üzletében

Gyó-Szentmiklós.

Ugyanott

képes levelezőlap-

ujdonságok,

karácsonyi és ujévi

levelezőlapok,

irodai fali, előjegyzési,

családi és tárcza-

NAPTÁRAK

az 1902. évre

nagy választékban

kaphatók.

B Fogolyán Endre
butorkereskedő
Sepsi-Szent-György
Szabadságtér
Fogolyán-ház.
A háromszéki műasztalosok készítményeik butorraktára.

U HÁLÓSZOBA, EBÉDLŐ, SZALON
és
gercon uri szobák berendezése
Barock, angol ó-német és magyar stilben
állandóan raktáron vannak.

T Nagy választék szalon és futószőnyegekben, selyem, peluche és gyapjuszövetekben. Különféle függönyök és fali képekben.

O Hajlított és ebédlő-székek.
Gyerek kocsik, ablak carnissok.
Mindentéle
VASBUTOR.
Kitünő varrógépek
és
zongora gyári raktár.

R

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.
Nyomatott Gyergyó-Szentmiklós, Létz János és Tsa könyvnyomdájában, 1901.